

İŞSİZLİK, İŞTEN ÇIKARMALAR VE PAHALILIKLA MÜCADELE

İşsizlik ve pahalılık, bugün geçimini çok büyük zorluklarla karşılayan geniş emekçi yığınların en yakıcı sorunu durumundadır. Bu sorun, nüfusun ezici çoğunluğunun hoşnutsuzluk ve tepkisini bireysel olarak en yaygın, en rahat ve en açık biçimde dile getirdiği konudur. Yine işsizlik ve pahalılık, halkın tepkisinin en dolaysız olarak - rejime olmasa bile- hükümete yönelttiği alandır. Bu ve benzer nedenlerden dolayı, işsizlikle, bu arada özellikle işten çıkarmalarla ve pahalılıkla mücadele, işçi ve emekçi yığınların daha genel tepkilerini örgütlemeye, yığınları hareketlendirmede etkin bir araç olacaktır. Emekçilerin en yakın ekonomik ve sosyal hak ve istemleri temelinde yürütülecek olan bu kampanya, ilk planda şehirlerde işçiler arasında (fabrikalarda, işçi semtlerinde, gecekondu mahallelerinde), teknik elemanlar, orta katmanlar (memur ve esnaflar), ev kadınları, emekliler ve gençler arasında yürütülmelidir. Bu alanlarda çalışan tüm parti örgütleri, bu kampanyayı olabilen en geniş yığınları eyleme çekme, yığınları örgütleme, parti ile yığınlar arasındaki bağları güçlendirme, TKP'yi işçi sınıfının, emekçilerin çıkarlarını dolaysız savunmaması parti olarak halkımıza tanıtma aracı olarak yaşama geçirmelidirler.

İstemler:

- İşten çıkarmalara son!
- İşe alınmada partizanca uygulamalar durdurulsun!
- Yeni işyerleri açılsın!
- Ücretler arttırılsın!
- Fiyatlar ve kiralar denetim altına alınsın!
- Emekçilere düşük kiralı, sağlam konutlar sağlansın!
- Vurgunculuk, vergi kaçakçılığı önlensin!
- Ağır silahlanma harcamaları indirilsin!

Bu istemler değişik alanlara ve yerel özelliklere uygun olarak çeşitlendirilmeli ve somutlanmalıdır.

Propagandanın argümanları

Parti merkez organlarınınca saptanacak olan "Emekçilerin ekonomik ve sosyal hak ve istemleri" programı kampanyanın propaganda ve ajitasyonuna temel olmalıdır.

Kampanya boyunca şu ilişkiler ve gerçekler açığa vurulmalıdır:

1. İşsizlik ve pahalılığın sorumlusu açık seçik ve kolay anlaşılır biçimde gösterilmelidir: Bunlar IMF, işbirlikçi holdingler, Evren-Özal diktatörlüğüdür. Daha ayrıntılı sorular yanıtlanmalıdır.

. İşten çıkarmaların nedeni nedir?

. Düşük kapasite ile çalışmanın, endüstri yatırımlarının azalmasının nedenleri nedir?

- Pahalılığın nedeni esnaf mıdır?

2. İşsizlik ve pahalılık sorunu nasıl çözülecek? sorusunun çözümünü tek tek diğer sorunlarla bağlamak gerekir. Özetle:

- barış ve ulusal güvenlik

- demokratik hak ve özgürlükler

- ulusal ekonominin geliştirilmesi için savaşımlla bağlamak

lazımdır.

3. Geniş yığınların yoksullaşmasıyla bir avuç azınlığın sürekli zenginleşmesi arasındaki ilişki gösterilmelidir.

4. Dayanışma fikrinin daha güçlü propaganda edilmesi zorunludur.

işçilerle işsizler arasındaki dayanışma, esnafla halk arasındaki dayanışma, bu konuda eyleme geçenlerle dayanışma vs. sistemli olarak güçlenmelidir.

5. İşsizlik ve pahalılığın artmasıyla toplumda anlaki çöküş, yozlaşma süreçleri arasındaki bağ gösterilmelidir. İşten çıkarmaların artmasıyla iş bulma olanaklarının artmayıp azaldığı gösterilmelidir.

Orgütsel araçlar:

Değişik örgüt biçimleri, kampanyanın araçları olarak kullanılabilir. Legal dernekler, ve sendikaların yanısıra yarı legal komiteler oluşturulabilir. Ayrıca SHR, DYP ve öteki partilerden merkezi

ve yerel düzeyde yararlanılmalıdır.

Sendikaların işsizlik sorunuyla ilgili işten atılan işçilerin sendikasından ayrılmaması için çaba harcanmalıdır. Kooperatif, ziraat odaları, öteki meslek odalarından, okul aile birliklerinden değişik amaçlar için yarar sağlanabilir. Kiracı dernekleri daha aktif duruma getirilebilir. Ev kadınlarından işsizlerden komiteler kurulabilir.

Propaganda-ajitasyon araçları:

Partinin merkezi prop-ajit araçlarının yanısıra (özellikle radyolar) yerel bildiri, pul gibi araçlara başvurulmalıdır. Ama bunların yanısıra oluşan örgütlenme biçimlerine bağlı olarak daha geniş tabanı temsil eden araçlar kullanılmalıdır. Yiyecek, yakacak kuyruklarında, işçi pazarlarında, işsizlik kuyruklarında, işçi alma sınavları giriş ve çıkışlarında sözlü ajitasyon olanakları değerlendirilmelidir. Genellikle emekçi yığınların olduğu her yerde sözlü ajitasyon yapılmalıdır. Gazete ve dergilere okuyucu mektupları gönderilmeli, özellikle belli yazarlar muhatap alınmalıdır.

Eylemler :

Yerel koşullara göre en geniş katılımı sağlayabilecek eylem biçimleri saptanıp yeterli bir ajitasyon-propaganda döneminden sonra uygulanmaya konmalıdır.

Ornekler :

. Ev kadınları mahuturlara, belediyelere toplu dilekçe verebilirler. Bu arada boş tencereler taşınabilir.

. İşsizlerin, iş ve işçi bulma kurumuna başvurularını örgütlenebilir.

. Legal dernek, sendika ve partilere işsizlerin, ev kadınlarının, halkın başvurması ve kamuoyuna değişik biçimlerde bu sorunu aktarmaları istenebilir. (Demeç, açıklama, yazı yazma, meclislerde konuya değinme, miting yapma vs.)

Bu eylemlerde halkın içinden önderlerin çıkmasına, bu eylemleri onların sürüklemesine, üye ve sempatanların onlara destek olmalarına dikkat edilmelidir. Her eylemle ilgili dayanışma örgütlenmesinin hazırlığına önceden geçilmelidir.

Zamanlama :

Kampanya Aralık başında propaganda ve ajitasyon ile başlayacak yeterli bir süreden sonra (1-1,5 ay) alt düzeyde eylemlere ve daha sonra daha üst düzeyde eylemlere geçilecektir. Kampanya Nisan ayına kadar sürdürülmelidir.

Parti örgütlerinin yönlendirilmesi :

Kampanya eş zamanlı başlatılacak ve yerel koşullara uygun olarak desantralize yürütülecek. Yerel parti örgütleri bu plan çerçevesinde inisiyatifli davranmalıdırlar. Bütün eylemleri ve kazandıkları deneyleri merkeze aktarmalıdırlar. Bu deneyler hem somut direniş örnekleri olarak hem de genelleştirilmiş sonuçlar olarak hızla radyolardan yayınlanmalıdır. Daha genel sonuçlar ve daha seçilmiş örnekler yazılı yayınlarda yer almalıdır.

Yurt dışındaki işçiler arasında :

Memleketteki kampanyaya paralel olarak yurtdışında pasaport harçları ve bedel konusunda kampanyalar başlatılmalı ve sürdürülmelidir. Pasaport harçlarına karşı kampanyada, bedel konusundaki kampanyaya örnek alınmalıdır.

Sol Birlikle birlikte:

Tepede kampanya konusunda görüş birliğine varıp kampanya eş zamanlı paralel yürütülmelidir.

SENDİKAL HAREKET ÜZERİNE

Ülkemizde işsizliğin olağanüstü arttığı, işten çıkarmaların korkunç boyutlara ulaştığı, ücretlere ve sosyal kazanımlara saldırıların yoğunlaştığı koşullarda, sendikal hareketin ve özellikle Türk-İş yönetiminin, kararlı ve aktif savaşımdan uzak tutumu, işçi haklarının yeniden kazanılması ve demokrasi savaşımı açısından önemli bir zayıflık yaratıyor. Bunun giderilmesine yardımcı olmak amacıyla TKP Merkez Komitesi 5. Plenumu:

1. İşten çıkarmaların durdurulması amacıyla tek tek fabrikalar düzeyinde de olsa, işçilerin birliği temelinde protesto ve direniş eylemlerinin örgütlenmesine, sendikalar arasında işten atılmaları önlemek için eylembirliği sürecinin geliştirilmesine, yardımcı olmak amacıyla çabalarını yoğunlaştırmaya karar verir.

2. Yaklaşan toplu sözleşmeler dikta, emir-komuta, ücretlere ve sosyal kazanımlara yönelik saldırıları püskürtmek için, grev hakkının etkin kullanımına getirilmiş olan tüm yasal engellemelere karşı birlik olmaktan ve savaşmaktan başka çare kalmadığı bilincinin geliştirilmesi amacıyla, grev hareketlerinin yaygınlaştırılması için daha aktif çaba sarfetmeyi kararlaştırır. Bu doğrultuda en küçük direniş ve kazanım etkin bir biçimde propaganda edilmelidir.

3. Türk-İş kongresine planlı ve örgütlü bir biçimde hazırlanmak hedeflenmelidir. İşyerlerinden başlayarak sendikal demokrasi ve sendikal birlik için düzenli bir çalışma yürütülmelidir.

BARIŞ HAREKETİ ÜZERİNE

1986 yılı Birleşmiş Milletler kararı ile Dünya Barış Yılı olarak ilan edildi. Uluslararası ilişkilerde bugünkü son derece tehlikeli durum ve ülkemize ABD emperyalizminin saldırgan politikası içinde verdiği rol dikkate alındığında bu araçtan daha etkin bir biçimde yararlanılması hedeflenmelidir. Bu amaçla TKP Merkez Komitesi 5. Plenumu:

1. 1986 yılı boyunca ülkemizde barıştan yana olan tek tek bireylerin- barış güçlerinin olanaklar içinde en geniş güçlerin katılabileceği, koşullara uygun kampanyalar, çeşitli etkinlikler yürütülmesi amacıyla gerekli girişimlerde bulunulmasını kararlaştırır. Bu temelde yürütülecek etkinliklerde' 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, Mayıs ayı ikinci pazarına rastlıyan Anneler Günü, 6 Ağustos Hiroşima'ya atom bombasının atılış günü, 1 Eylül Dünya^{Barış} Günü, 30 Ağustos-9 Eylül tarihleri arası (ulusal bağımsızlık ve barış savaşımı bağlamı içinde) ve 12-19 Eylül tarihleri arasındaki Dünya Barış Konseyi'nin "Türkiye barış aktivistleri ile uluslararası dayanışma haftası" gibi günlemeler dikkate alınmalıdır. Bu etkinlikler içinde daha geniş yığınları ve politik güçleri harekete geçirebilmek amacıyla Gökova örneğinden kalkarak Akdeniz'de ABD 6. Filosu için yapımı planlanan atom denizaltıları için üslerin kurulacağı yerlerde "çevre koruma girişimleri", dindar çevrelerle ilişkiler açısından "siyonizme karşı İsrail işgali altındaki Arap halkları ile dayanışma girişimi" gibi araçlardan yararlanmaya çalışmalıdır. Yasal muhalefet partilerinde dış politika ve ulusal güvenlik konularında artan ilgiden yola çıkarak emekçi general ve büyük elçilerle ilişkilerin geliştirilmesine özen gösterilmelidir.

2. 1986 Birleşmiş Milletler Barış Yılı kararının ülkemizde tanıtılması, savanulması ve daha geniş yığınlara duyurulması amacıyla koşullara uygun bir barış girişiminin yaratılması çabaları var gücümüzle desteklenmelidir. Yıl boyunca legal yayın organlarında barış savaşımı, silahsızlanma, nükleer silahların sınırlandırılması, yıldızlar savaşı, uluslararası gelişmeler, vb. konularda makalelerin yer alması ve broşürlerin yayınlanması yolundaki çalışmalara yardımcı olunmalıdır. Bu çalışmalara yurt dışından gerekli destek verilmelidir.

3. Barış yılı boyunca yapılacak uluslararası etkinliklere Türkiye barış güçleri temsilcilerinin geniş bir politik yelpaze içinde aktif katılımını sağlamak ve ülkedeki barış hareketi ile dayanışma çalışmalarını yürütmek amacıyla, yurt dışında Barış Komitesi yöneticilerinin etrafında bir girişimin oluşturulması çabaları desteklenmelidir.

4. Barış savaşı ile ilgili propaganda çalışmalarımızda Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullarda bunun demokrasi savaşı, ulusal bağımsızlık ve ulusal güvenlik ile bağları, silahlanma harcamaları ile ülkemizin sanayileşmesi ve kalkınması arasındaki ilişkiler dikkate alınarak "Barış, Ulusal Güvenlik ve Ulusal Bağımsızlık Programı"nda yer alan tezler temel alınmalıdır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

GENEL AF İÇİN SAVAŞIM

Plenumumuz Politbüro raporunda yer alan genel af sorununu karar altına alıp bunu yeni bir kampanyaya dönüştürmelidir.

Genel af kampanyası hem insani, hem de politik bir sorun olarak ele alınmalıdır. İnsanidir, çünkü, en temel insan hak ve özgürlükleriyle ilgilidir. Politik nedenlerden ötürü olmasa da onbinlerce insan bozuk düzenin kurbanı olarak ailesinden, çocuklarından ayrı cezaevi yaşamına mahkum edilmiştir. Yine bir o kadar ilerici, yurtsever, demokrat, komünist düşüncelerinden ve halkın çıkarlarını savunmaktan ötürü cezaevlerindedir. İkincisi ve asıl önemlisi, bu kampanyaya katılan yığınlar, partiler, örgütler, kurum ve kişiler ya da buna destek veren çevreler diktatörlüğe karşı verilen demokrasi savaşımının önemli güçleridir. Keza af sorunu bir süreden beri Türkiye'nin politik gündeminde baş sıralarda yer alıyor ve almaya devam ediyor. İşte bu nedenle de politik bir sorundur. Ve ülkemizde verilen genel demokrasi savaşımıyla doğrudan ilintilidir.

Bu bakımdan genel af kampanyası sadece politik tutuklulara özgürlük istemiyle sınırlı kalmamalıdır. Kader kurbanı denilen ve aslında düzen kurbanı olan kesimleri de kapsamına almalıdır. Böylesine bir yaklaşım yığın desteği açısından da yararlıdır.

Bütün bunlar dikkate alındığında, böylesi bir kampanya esas amaç olan genel affın çıkmasını gerçekleştiremese bile, ülke içinde ve dışında kurulacak bir takım ilişkiler, oluşturulacak kalıcı örgütlenmeler ve halkın bir kesiminin hareketlenmesi bakımından genel demokrasi savaşımına büyük katkı yapacaktır.

İstemler :

Kampanya cunta rejiminden mağdur olan en geniş kesimleri kucaklaması ve propaganda çalışmalarının odaklaşması için şu temel istemleri öne çıkarmalıdır.

1. İşkence ve idamlar durdurulsun, genel af.
2. Politik nedenlerden, partizanlıktan ötürü işlerine ve mes-

leklerine son verilenler bu görevlerine geri dönmelidir.

3. Tüm siy set yasakları kaldırılmalıdır.

4. Politik ilticacıların yurttaşlık hakları geri verilmeli ve ülkeye serbestçe dönmeleri sağlanmalıdır.

Gerekçeler

. Diktatörlüğün, tüm politik tutukluların, solun rejime muhalefet edenlerin terörist olduğuna ilişkin suçlamaları yalan ve demagogidir. Karşı çıkılmalıdır.

. "Teröristtir" kararları veren mahkemeler bağımsız değil, diktatörlüğün güdümü altındaki yargı organlarıdır.

. Gerçek teröristler, MHP'li faşistler, kontr-gerilla ve mevcut rejimin baskı organlarıdır.

✗ — . Pişmanlık yasasıyla, gerçek teröre bulaşmış birçok işbirlikçinin aklanması, korunması cuntanın bizzat terörizmi körüklediğinin, kışkırttığıının kanıtıdır.

. Devleti soyanlar, ordu üst yönetiminde yolsuzluk yapan generaller, bakanlar, büyük kaçakçılar, yüzbinlerce insanı dolandıran bankerler tutuklanmazken, yargılanmazken devlete karşı suç işleyenleri tutukluyoruz, onlara af yok demek halkın gözünü boyamaktır.

. İlerici, yurtsever, demokrat insanlar ve gençler haksız yere zindanlarda çürütülüyor. Buna karşı sessiz kalınmamalıdır.

Parti örgütlerinin görevi

Kampanyanın ülke içinde yürütülmesinde ön diyalog bizzat yerel parti örgütleri tarafından kurulmalı, bilgilendirme, perspektif onlar tarafından verilmelidir. Kampanyanın politik denetleyicisi, pratik izleyicisi onlar olmalıdır. Parti örgütleri kampanya süresince üst örgütlere ve parti basınına haber, yorum akışını örgütlemelidir. Bunu bizzat kendileri yapacakları gibi tutuklu yakınlarını da bu yönde harekete geçirmelidirler.

Parti örgütleri gerek kampanya çalışmalarında gerekse, diğer bağımsız faaliyetlerinde ajitasyon propagandada genel af sorununu

diğer demokratik hak ve özgürlükleri ve demokrasiyi kazanma savaşına bağlamalıdır.

Kampanyanın sonuçları, deneyimleri üst organlara ve parti basınına onlar tarafından iletilmelidir.

Araçlar ve eylem biçimleri

Genel af kampanyasında, ana girişimci güç olarak tutuklu ailelerinin daha önce oluşturdukları birliklerden yararlanılmalıdır.

Ancak bu birlikler; başta Sol Birlik partileri olmak üzere diğer tutuklu aileleriyle genişletilmeli, güçlendirilmelidir.

İkinci olarak ülke çapında tanınmış popüler sanatçı, aydın, politikacı, demokrat insanlardan yararlanılmalıdır. Onların desteği alınmalıdır. Keza görevlerinden alınan öğretim üyelerinin, ordudan atılan subayların ve işini, görevini kaybetmiş diğer mesleklerden yine tanınmış kişilerin kampanya örgütleyicisi olarak katılmaları sağlanmalıdır.

Türk Hukuk Kurumu, Barolar Birliği gibi meslek örgütlerinin, sendikaların, basın keskin desteği alınmalıdır. Yargı ile ilgili tüm kurumlar bu arada Anayasa Mahkemesi sıkıştırılmalıdır.

Genel af sorununun sadece yasal düzenlemelerle ilgili olmadığı sorunu iyice kavranmalıdır. Bu noktadan hareketle yukarıda sıralanan kurum ve kuruluşlara, kişilere yapılan başvurular cevapsız kaldığında, olumsuz tavırlarla karşılaşıldığında moral bozulmamalı, işin peşi bırakılmamalıdır.

Kampanyayı örgütlemekten amaç bir yanıyla da halkın eylemini örgütlemek olduğuna göre bu tür yerlere "gereksiz" gibi görünse de kart post lama, yazı yazma, dilekçelerle ve fiilen başvurularda bulunmanın sayısız yararları olacaktır. Yığınların bu en acil isteminde onlarla birlikte olmalıyız.

Yine bu noktadan hareketle af sorununu şu veya bu ölçüde programna alan, propaganda eden yasal muhalefet partilerinin tüm yerel ve merkez yöneticilerine gidilmelidir. Bunlar üzerine politik, dostluk

ailesel, akla gelebilecek her türlü ilişki yolları kullanılarak baskı yapılmalıdır. Bu hareket örgütlenmelidir. Basın açıklamaları, açık oturumlar, salon toplantıları, dayanışma geceleri, açık hava mitingleri istenmelidir. yanı sıra bildiriler, pullamalar, el ilanları çıkarılmalı, dağıtılmalıdır.

Kısaca genel af isteyen geniş potansiyeli, yığınları bir baskı unsuruna, aktif bir güce dönüştürmek gerekir.

Yurt dışında çalışma

Kampanya yurt dışında da buna paralel yürütülmelidir. Başta göçmen işçiler ve Avrupa kamuoyu olmak üzere iki temel alan seçilmelidir.

Göçmen işçi alanına yönelik olarak, bildiriler dağıtılmalı, toplantılar yapılmalıdır. Göçmen işçiler genel af sorununa duyarlı kılınmalıdır.

Politik tutukluların yurt dışındaki yakınlarının bu kampanyaya aktif katılımları sağlanmalıdır. Göçmen işçi örgütleri basın açıklamaları ve dayanışma ilanlarıyla en geniş göçmen işçi yığınının bu kampanyaya maddi, moral desteğini örgütlemelidir.

Kampanyanın Avrupa kamuoyuna yönelik olan yanını Sol Birlik ve ona paralel olarak oluşturulacak olan yeni girişim örgütlemelidir. Bu girişim Sol Birlik dışındaki diğer hareketlerle güçlendirilmelidir.

Bu alanda özellikle hükümetin, cuntanın "Türkiye'de politik tutuklu yoktur" biçimindeki yalana dayalı kampanyası boşa çıkarılmalıdır. Cezaevlerinde yatan değişik görüşteki tutukluların isimleri saptanmalı, Avrupalı ilgili demokrat çevreler bilgilendirilmelidir. Bu arada Uluslararası Af Örgütü gibi kuruluşların bizzat girişimlerde bulunmaları sağlanmalıdır. Olanaklar ölçüsünde yeni bir heyetin Türkiye'ye gönderilmesi, cezaevlerinde incelemeler yapması, tutuklu yakınlarıyla görüşmelerde bulunmalarını sağlamaya yönelik girişimlerde bulunmalıyız.

② Pasaportu alınanların pasaportlarının geri verilmesi.

Zamanlama

Kampanyanın başlangıcı olarak ara seçimler öncesi düşünülmelidir. Duyuru, haberleşme, ön propoganda ve örgütlenme süresi dikkate alındığında 3-4 aylık bir süre yeterli olacaktır.

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV TARİH ARAŞTIRMA VAKFI